

شورای سیاستگذاری حوزه های علمیه خواهران

مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران

معاونت پژوهش

استان مازندران شهرستان تنکابن مدرسه علمیه تخصصی شهید مطهری (ره)

عنوان:

واکاوی تطبیقی حضانت طفل از نظر فقه شیعه و اهل سنت

استاد راهنما:

حجت الاسلام والمسلمین احمد امدادی

نگارنده:

کبری شلی

سال تدوین

۱۴۰۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تحمیدیه :

سپاس و ستایش مر خدای را جل و جلاله که آثار قدرت او بر چهره روز روشن، تابان است و انوار حکمت او در دل شب تار، درخشان . آفریدگاری که خویشتن را به ما شناساند و درهای علم را بر ما گشود و عمری و فرصتی عطا فرمود، سپاس خدای را که سخنوران، در ستودن او بمانند و شمارندگان، شمردن نعمت های او ندانند و کوشندگان، حق او را گزاردن نتوانند. بنده ضعیف خویش را در طریق علم و معرفت بیازماید.

تقدیم به:

به ساحت مقدس آقا امام زمان عجل الله و محضر پاک مولا علی (ع) و تقدیم به روح پدرم که شانه های خسته اش تکیه گاه زندگی ام بوده و همچنین به روح مقدس مادرم دریای بیکران فداکاری و عشق او، که وجودم برایش همه رنج بود و وجودش برایم همه مهر. به همسر مهربانم که همواره در طول تحصیل متحمل زحماتم بودند و تکیه گاه من در مواجهه با مشکلات و وجودشان مایه دلگرمی من می باشد.

تقدیر و تشکر

از مدیریت محترم حوزه خواهران ، سر کار خانم طبری و جناب استاد امدادی و اساتید دیگر و همچنین سر کار خانم لطیفی و دوست محترم خانم مومنی برای تمام حمایت ها و زحمات بی دریغ شان سپاسگزاری می کنم. از دوستان و همکلاسی های عزیز که ایام خوشی را در کنار هم سپری کردیم و مرا در رسیدن به اهدافم یاری نمودند صمیمانه تقدیر می کنم. وهم چنین از همسر مهربانم و فرزندانم کمال تشکر و تقدیر را دارم که آرامش و آسایش را برای من فراهم نمودند.

۹. منصور، جهانگیر، مجموعه قوانین و مقررات مربوط به خانواده، جلد ۱، چاپ دهم، تهران، نشر دوران. (۱۳۸۶)

۱۰. مظفر، محمدرضا، اصول الفقه، ج ۲، چاپ دوم، قم، بوستان کتاب، (۱۴۱۵ق).

۱۱. مصباح یزدی، محمدتقی، اخلاق در قرآن، ج ۱، چاپ سوم، قم، انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (قدس سره)، (۱۳۹۰).

۱۲. نظری توکلی، سعید، حضانت کودکان در فقه اسلامی، ج ۱، تهران، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم اسلامی سمت، ۱۳۸۵

منابع عربی

۱۳. ابن منظور، محمد ابن مکرم، لسان العرب، ج ۳، چاپ سوم، بیروت، نشر، دار الصادر، ۱۴۱۴ق

۱۴. الازهری، محمد بن احمد، تهذیب اللغة، ج ۳، چاپ پنجم، بیروت-لبنان، مکتبه الحیاه، ۱۴۰۲ق

۱۵. آل محسن، علی، الله ولحقه رد علی کتاب الله ثم للتاریخ، جلد ۱، چاپ اول، قم، مشعر، ۱۳۸۵

۱۶. آل مبارک الاحسائی، شیخ عبد العزیز حمد، خزانه الفقه المالکی، ج ۳، چاپ هفتم، بیروت، دارالغرب اسلامی (۱۹۹۵م)

۱۷. ابن عابدین حنفی، علاالدین، رد المختار علی الدر المختار بیروت ج ۳، دار الفکر، ۱۴۱۲ ه.ق

١٨. بهوتی، منصور بن یونس، (کشاف القناع عن متن الاقناع، جلد ٣، چاپ دوم، بیروت، دار الکتب العلمیه. (١٤١٨ق).
١٩. بخاری، محمد بن اسماعیل، صحیح البخاری، جلد ٨، چاپ چهارم، قم: انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (قدس سره). (٢٥٦ق).
٢٠. جوهری، اسماعیل بن حماد، صحاح اللغه، ج ٦، چاپ هفتم، بیروت-لبنان، دار العلم للملایین. (٣٩٣ق).
٢١. الجزیری، عبد الرحمن، الفقه علی المذاهب الاربعه، ج ٤، چاپ دوم، بیروت، دارالکتب العربی. (١٤٢٦ق).
٢٢. حرعاملی، محمد بن حسن بن علی معروف، وسائل الشیعه، ج ٢١، چاپ سوم، قم، انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (قدس سره) (١٤١٤ق).
٢٣. خمینی، روح الله، تحریر الوسیله، ج ١، تهران، مؤسسه تنظیم و آثار امام خمینی، ١٣٧٥.
٢٤. راغب اصفهانی، حسین بن محمد، مفردات الفاظ القرآن، ج ٣، چاپ دوم، تهران، المکتبه المرتضویه لاحیاء آثار الجعفریه (٥٠٢ق).
٢٥. سند، شیخ محمد، الراي الاخر فی الوحده التقريب قواعد الفقهيہ وعقایدہ، جلد ١، چاپ اول، بیروت، باقیات. (١٤٢٩ق).
٢٦. سبحانی، شیخ جعفر، رسائل و المقالات، جلد ٥، چاپ دوم، قم، مؤسسه الامام الصادق (ع) (١٤٢٨ق).
٢٧. الشافعی، الصغیر، نہایہ المحتاج الی شرح المنہاج، جلد ٢٤، بیروت، دارالفکر بیروت. (١٤٠٤ق).
٢٨. الشنقیطی، محمد بن محمد المختار، شرح زاد المستقنع فی اختصار المقنع، ج ١، چاپ سوم، الرئاسة العامة للبحوث العلمیة والإفتاء الإدارة العامة لمراجعة المطبوعات الدينية. (١٤٢١ق).
٢٩. صدر، سید محمدباقر، حلقه ثالثه آل فقیه العاملی، ج ٢، چاپ دوم، بیروت-لبنان، دار إحياء التراث العربی. (١٤٢٥ق).

۳۰. طوسی، ابی جعفر، المبسوط، ج ۶، چاپ سوم، تهران، مکتبه الرضویه لاحیاء آثار الجعفریه. (۱۳۶۵)
۳۱. طبری شافعی، محب الدین، اسنی المطالب فی شرح روض الطالب، جلد ۱۸، چاپ دوم، باب الحضانه، دار الصادر. (۱۴۳۰ق).
۳۲. طباطبایی، محمد حسین، تفسیر المیزان، ج ۱۷، چاپ چهارم، تهران، بنیاد علمی فکری علامه طباطبایی (۱۳۶۳).
۳۳. طباطبایی، سید علی، ریاض المسائل، کتاب النکاح، ج ۲، چاپ اول، قم، مؤسسه آل البيت. (۱۴۰۴ق)
۳۴. العاملی، آل فقیه، حامد دلاوری، دروس فی علم الاصول: حلقه ثالثه، ج ۴، چاپ دوم، قم، نصاب. (۱۳۹۸).
۳۵. عسکری، سید مرتضی، معالم المدرستین، جلد ۲، چاپ پنجم، قم، سمت. (۱۳۷۰).
۳۶. عسقلانی، ابن حجر، لسان المیزان، ج ۱۳، چاپ اول، حیدرآباد، افست. (۱۴۲۸ق).
۳۷. فیومی، احمد بن محمد ابوالعباس، المصباح المنیر فی غریب الشرح الکبیر للرافعی، ج ۲، چاپ سوم، قم-ایران، مؤسسه دار الهجرة. (۱۴۱۴ق).
۳۸. قرطبی ابوالولید محمد بن احمد، ابن رشد، المقدمات الممهدات، ج ۱، بیروت، دارالمغرب الاسلامی، ۱۴۰۸ ه. ق.
۳۹. قدامه المقدسی، عبدالله، قانون حنبلی، جلد ۱۲، بیروت، دار الکتب العلمیه. (۱۴۷ق).
۴۰. المحامی، أحمد حسین یعقوب، نظریه عدالة الصحابة و المرجعية السياسية فی الإسلام، ج ۱، چاپ پنجم، قم، مؤسسه انصاریان. (۱۳۸۸ش).
۴۱. المغنیه، شیخ محمدجواد، الفقه المذاهب خمسہ، جلد ۱، چاپ دوم، قم، مرکز فقهی ائمه اطهار. (۱۳۸۵).
۴۲. میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمدحسن، جامع الشتات فی اجوبه سوالات، ج ۴، چاپ دوم، قم، کیهان. (۱۳۷۲).

۴۳. موسوی بجنوردی، میرزا حسن، قواعد فقهیه، جلد ۴، چاپ دوم، عراق، مطبعه الآداب نجف. (۱۳۹۱ق)

۴۴. مصری حنفی، ابن نجیم، البحر الرائق فی شرح کنز الدقائق، جلد ۲، شماره ۵، بیروت، دارالکتب العلمیه. (۱۴۱۸ق)،

۴۵. نجفی، محمد حسن، جواهر الکلام فی شرح شرائع الاسلام، جلد ۳۱ و ۱۸، چاپ هفتم، قم، جامعه مدرسین قم. (۱۲۵۰ق).

۴۶. الوائلی، شیخ احمد، الغداء دواء، جلد ۱، چاپ دوم، قم، محلاتی. (۱۳۷۸).

۴۷. هندی، فاضل، کشف اللثام، ج ۱، چاپ پنجم، قم، جامعه مدرسین قم. (۱۱۳۷ق)

نشریات و پایان نامه

۴۸. برهانی، غلام حضرت. حمایت کیفی خاص از تمامیت روانی اطفال و نوجوانان در حقوق ایران و افغانستان، ماهنامه عدالت، سال بیستم، شماره ۱۹۴، ارگان نشراتی، وزارت عدلیه، کابل افغانستان. (۱۳۹۸).

۴۹. رسولی، محمد یاسین، نقش خانواده در تخلفات اطفال، فصلنامه علمی تخصصی مطالعات حقوق اسلامی، سال اول، شماره دوم، جامعه المصطفی واحد کابل، (۱۳۹۴).

۵۰. مشایخی، قدرت الله، حضانت از دیدگاه فقه و حقوق. فصلنامه علمی و پژوهشی علوم انسانی دانشگاه الزهرا (س)، دوره ۱۲، شماره ۴۱. (۱۳۸۱).

۵۱. میرشمسی، فاطمه، حضانت از دیدگاه فقه امامیه و سایر مذاهب اسلامی، پایان نامه کارشناسی ارشد، تهران، دانشگاه تهران. (۱۳۸۰)

۵۲. محامد، علی، بررسی حکم حضانت کودک از دیدگاه فقه شیعه، دوره ۷، شماره ۲۵، (۱۳۸۸).

۵۳. نجفی، ناهید، حق حضانت در فقه امامیه و اهل سنت، کارشناسی ارشد رشته فقه حقوق پیام نور مشهد. (۱۳۸۵).

۵۴. نادری، مرضیه، قیوم زاده، محمود، ملامحمدعلی، امیرملا. (۱۴۰۰). مطالعه تطبیقی اجرت بر حضانت در فقه امامیه و اهل سنت، دوره ۱، شماره ۱.

سایت:

۵۶. سایت مدرسه فقاہت <http://www.eshia.ir>

۵۷. سایت پورتال الانهار portal.anhar